

Forslag til

Lov om infrastruktur for geografisk information¹

§ 1. Lovens formål er at udbygge og vedligeholde infrastrukturen for geografisk information.

§ 2. Loven omfatter geodatasæt, som foreligger i elektronisk form, som vedrører et eller flere temaer, der er fastsat af miljøministeren i medfør af stk. 2, og som besiddes af eller på vegne af en offentlig myndighed.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter de temaer, der medfører, at geodatasæt er omfattet af loven.

Stk. 3. Geodatasæt, som besiddes af en offentlig myndighed, som fungerer på det laveste forvaltningsniveau, er kun omfattet af denne lov, hvis lovgivningen kræver indsamling eller udbredelse heraf.

Stk. 4. Geodatasæt, som besiddes af andre end offentlige myndigheder, men som i øvrigt opfylder betingelserne i stk. 1, er omfattet af denne lov, hvis besidderen har fået stillet Danmarks Inspire-geoportal til rådighed efter § 6, stk. 2.

Stk. 5. Hvis der findes flere ens kopier af samme geodatasæt, som besiddes af eller opbevares på vegne af flere forskellige offentlige myndigheder, omfatter loven kun den referenceudgave, som de forskellige kopier hidrører fra.

Stk. 6. Offentlige myndigheder kan kun træffe foranstaltninger vedrørende geodatasæt, hvortil andre har immaterielle rettigheder, med de pågældendes samtykke.

Stk. 7. Loven omfatter endvidere geodatatjenester, som er knyttet til de geodatasæt, som loven omfatter.

§ 3. I denne lov forstås ved:

1) Infrastruktur for geografisk information:

Metadata, geodatasæt og geodatatjenester, netjenester og netteknologier, aftaler om gensidig tilrådighedsstillelse, adgang og anvendelse, samt koordinerings- og overvågningsmekanismer, processer og procedurer, der opbygges, drives eller stilles til rådighed i medfør af denne lov.

2) Geodata:

Alle data, som rummer en direkte eller indirekte henvisning til et bestemt sted eller et geografisk område.

3) Geodatasæt:

En identificerbar samling af geodata.

¹ Loven indeholder regler, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EU-Tidende 2007 L 108, side 1).

4) Geodatatjenester:

Operationer, der kan udføres på de geodata, der er indeholdt i geodatasættene, eller på de dertil hørende metadata ved brug af et edb-program.

5) Metadata:

Informationer, der beskriver geodatasæt og geodatatjenester, og som gør det muligt at finde, registrere og bruge dem.

6) Interoperabilitet:

Muligheden for, at geodatasæt kan sammenstilles og geodatatjenester fungere sammen, således at resultatet uden gentagen manuel indgriben bliver sammenhængende og den ekstra værdi af datasættene og -tjenesterne forøges.

Stk. 2. I denne lov forstås ved: Offentlig myndighed:

1) En statslig eller anden offentlig forvaltning, herunder offentlige rådgivende organer på nationalt, regionalt eller lokalt plan,

2) enhver fysisk eller juridisk person, der varetager offentlige forvaltningsopgaver i henhold til national ret, herunder konkrete miljørelaterede opgaver, aktiviteter og tjenesteydelser, og

3) enhver fysisk eller juridisk person, som det påhviler at varetage offentlige pligter eller opgaver eller at udføre offentlige tjenesteydelser i forbindelse med miljøet, og som er underlagt kontrol af et organ eller en person, der falder ind under nummer 1) eller 2).

§ 4. Offentlige myndigheder, der besidder geodatasæt eller geodatatjenester, fremstiller metadata for disse. De fremstillede metadata ajourføres.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter bestemmelser om, hvilke oplysninger metadata skal indeholde, om ajourføring af metadata samt om tekniske ordninger for interoperabilitet og harmonisering af geodatasæt og -tjenester.

§ 5. Miljøministeren opretter og driver følgende tjenester på internettet:

1) søgetjenester, der gør det muligt at søge efter geodatasæt og -tjenester ud fra indholdet af de tilsvarende metadata og at fremvise indholdet af metadata,

2) visningstjenester, der som et minimum gør det muligt at vise, navigere, zoome ind og ud, panorere eller overlejre geodatasæt, der kan vises, og at vise signaturforklaringer og relevant metadataindhold,

3) downloadtjenester, der gør det muligt at nedtage kopier af geodatasæt eller dele af sådanne sæt og, hvor det er muligt, at opnå direkte adgang hertil,

4) transformationstjenester, der gør det muligt at transformere geodatasæt med henblik på at opnå interoperabilitet, og

5) tjenester, der gør det muligt at aktivere geodatatjenester.

Disse tjenester benævnes under et: Danmarks Inspire-geoportal.

Stk. 2. De søgetjenester, der er nævnt i stk. 1, nr. 1, skal mindst give mulighed for at anvende følgende kombination af søgekriterier:

- 1) nøgleord,
- 2) klassificering af geodata og geodatatjenester,
- 3) kvaliteten og gyldigheden af geodata,
- 4) grad af overensstemmelse med bestemmelserne om interoperabilitet og harmonisering af geodatasæt og -tjenester,
- 5) geografisk placering,
- 6) betingelser for adgang til og brug af geodatasæt og -tjenester og
- 7) hvilke offentlige myndigheder, der er ansvarlige for etablering, forvaltning, vedligeholdelse og distribution af geodatasættene og -tjenesterne.

Stk. 3. Transformationstjenesterne kombineres med de øvrige tjenester, som er nævnt i stk. 1, på en sådan måde, at alle disse tjenester kan drives i overensstemmelse med bestemmelserne om tekniske ordninger for interoperabilitet og harmonisering af geodatasæt og -tjenester.

§ 6. Offentlige myndigheder skal forbinde deres geodatasæt og -tjenester med Danmarks Inspire-geoportal.

Stk. 2. Andre, hvis geodatasæt og -tjenester er i overensstemmelse med denne lov og de regler, der er fastsat i medfør af loven, samt andre bestemmelser om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab, herunder navnlig bestemmelserne om metadata, net tjenester og interoperabilitet, kan efter anmodning derom forbinde deres geodatasæt og -tjenester til Danmarks Inspire-geoportal. Anmodning herom rettes til miljøministeren.

§ 7. Offentligheden har adgang til geodatasæt og geodatatjenester via Danmarks Inspire-geoportal med de begrænsninger, der følger af lov om offentlighed i forvaltningen og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Stk. 2. Offentlighedens adgang til at søge efter geodatasæt og geodatatjenester ud fra indholdet af de tilsvarende metadata og til at få fremvist indholdet af metadata via de søgetjenester, der er nævnt i § 5, stk. 1, nr. 1, kan dog for så vidt angår miljøoplysninger alene begrænses af hensyn til negative følger for internationale forbindelser, den offentlige sikkerhed eller rigets forsvar.

Stk. 3. Data, der stilles til rådighed via visningstjenester som nævnt i § 5, stk. 1, nr. 2, kan gives en form, der hindrer, at de senere udnyttes kommercielt.

Stk. 4. Afgørelser efter stk. 1 eller 2 om begrænsning af offentlighedens adgang til geodatasæt og -tjenester kan påklages til den myndighed, der er klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen af den sag, som de pågældende oplysninger hidrører fra.

§ 8. De søge- og visningstjenester, der er nævnt i § 5, stk. 1, nr. 1 og 2, stilles gratis til rådighed for offentligheden. Offentlige myndigheder, der leverer visningstjenester, kan dog opkræve gebyrer herfor, når sådanne gebyrer sikrer vedligeholdelsen af geodatasættene og -tjenesterne, navnlig i tilfælde der omfatter meget store mængder data, der ofte opdateres.

Stk. 2. Offentlige myndigheder, der leverer de øvrige i § 5, stk. 1, nævnte tjenester, kan opkræve gebyr herfor.

Stk. 3. Det er en betingelse for opkrævning af gebyrer for levering af visningstjenester, downloadtjenester eller tjenester, som gør det muligt at aktivere geodatatjenester som nævnt i henholdsvis § 5, stk. 1, nr. 2, 3 eller 5, at der er adgang til at betale gebyrerne via e-handelstjenester. Disse tjenester kan være omfattet af ansvarsfraskrivelse, kliklicens eller om nødvendigt licens.

§ 9. Offentlige myndigheder som nævnt i § 3, stk. 2, nr. 1 og 2, skal stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for hinanden for at udføre offentlige opgaver.

Stk. 2. Til udførelse af offentlige opgaver, der kan få virkninger for miljøet, kan geodatasæt og -tjenester stilles til rådighed for EU-institutioner eller -organer og for andre EU-medlemslandes offentlige myndigheder som nævnt i § 3, stk. 2, nr. 1 og 2.

Stk. 3. Offentlige myndigheder, kan i tilfælde som nævnt i stk. 1 og 2 udstede licens til eller opkræve gebyrer fra andre, som anvender deres geodatasæt eller -tjenester. Geodatasæt og -tjenester, som stilles til rådighed for EU-institutioner eller EU-organer til opfyldelse af rapporteringsforpligtelser i medfør af EU-regler vedrørende miljø, kan der dog ikke opkræves gebyrer for.

Stk. 4. Med henblik på opgaver, der kan få virkning for miljøet, kan geodatasæt og -tjenester stilles til rådighed for organer, der er oprettet ved internationale aftaler, som EU og EU-medlemslandene er part i. Stk. 3, 1. pkt. gælder tilsvarende.

Stk. 5. Når geodatasæt og -tjenester stilles til rådighed efter stk. 2 eller 4 for EU-institutioner eller -organer eller for andre EU-medlemslandes offentlige myndigheder eller for organer oprettet ved internationale aftaler, kan der ved sådanne ordninger stilles krav efter dansk lovgivning for anvendelsen af geodatasættene eller -tjenesterne.

Stk. 6. Adgangen til at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for andre kan begrænses af hensyn til retssagers behandling ved domstolene, den offentlige sikkerhed, det nationale forsvar eller internationale forbindelser.

Stk. 7. Miljøministeren fastsætter bestemmelser om tilrådighedsstillelsen af geodatasæt og -tjenester.

Stk. 8. Afgørelser efter stk. 2 og 4 om, hvorvidt geodatasæt og -tjenester kan stilles til rådighed for andre, træffes af miljøministeren.

§ 10. Miljøministeren kan fastsætte, hvilke geodatasæt der bør anvendes af den offentlige forvaltning som fælles grundlag for digital forvaltning.

§ 11. Miljøministeren nedsætter et samordningsudvalg vedrørende infrastruktur for geografisk information med repræsentanter for offentlige myndigheder, brugere, producenter og udbydere af værdiforøgede tjenester vedrørende infrastrukturen. Udvalget samordner bidrag angående identifikation af relevante datasæt, brugerbehov, tilvejebringelse af oplysninger om eksisterende praksis og oplysninger om gennemførelsen af infrastrukturen for geografisk information. Endvidere bistår samordningsudvalget miljøministeren ved kontakten med Kommissionen i forbindelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007.

§ 12. Miljøministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet styrelse eller tilsvarende institution til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

§ 13. Miljøministeren overvåger gennemførelsen og anvendelsen af infrastrukturen for geografisk information. Ministeren skal herved påse, hvordan samordningen mellem leverandører og brugere m.v. af geodatasæt og -tjenester forløber, hvordan offentlige myndigheder og andre bidrager til at få infrastrukturen for geografisk information til at fungere. Resultaterne af denne overvågning skal være tilgængelig for offentligheden.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om, at offentlige myndigheder tilsender miljøministeren oplysninger til udarbejdelsen af rapporter om overvågningen af gennemførelsen og anvendelsen af infrastrukturen for geografisk information.

§ 14. Loven træder i kraft den 15. maj 2009.

§ 15. I lov nr. 749 af 7. december 1988 om Kort- og Matrikelstyrelsen, som ændret ved lov nr. 313 af 5. maj 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 1*, indføjes efter nr. 2) som nyt nr.:

”3) forestå infrastrukturen for geografisk information i Danmark.”
Nr. 3) bliver herefter nr. 4).

§ 16. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget er foranlediget af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire), i det følgende betegnet: Inspire-direktivet. Lovforslaget vil gennemføre dele af direktivet. Ifølge direktivets artikel 24, stk. 1, skal de love og administrative regler, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, være sat i kraft i EU-medlemslandene senest den 15. maj 2009.

Ved geografisk information forstås data eller samlinger af data, som kan stedfæstes. Med infrastruktur for geografisk information menes de bestemmelser og teknologier, der gør det muligt at få oplysning om, hvilke data der findes, hvor de findes, og at få adgang til data samt til at sammenstille data fra forskellige kilder uden tekniske eller organisatoriske hindringer og uden tab af informationer.

Inspire-direktivet har blandt andet til formål at tilvejebringe geografisk information til brug ved udformningen og gennemførelsen af Det Europæiske Fællesskabs politik på miljøområdet og andre områder, hvor miljøbeskyttelseskrav skal integreres. Infrastrukturen for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) bør ifølge direktivet bygge på EU-medlemslandenes infrastrukturer for sådan information. EU-medlemslandenes infrastrukturer for geografisk information må derfor gøres forenelige efter regler, som fastsættes på fællesskabsplan. Inspire-direktivet skaber således grundlag for at sammenstille EU-medlemslandenes data på miljøområdet og for at anvende disse data samlet på tværs af landegrænserne.

Gennemførelsen af lovforslaget vil også sikre, at en del datasamlinger, som tilhører danske offentlige myndigheder, og som indeholder data, der kan stedfæstes, kan sammenstilles med andre. Endvidere vil lovforslaget medføre, at der etableres tjenester på Internettet, hvor det blandt andet bliver muligt at søge og vise stedbestede data. Disse tjenester vil være tilgængelige for danske offentlige myndigheder, EU-institutioner og EU-organer samt offentlige myndigheder i andre EU-medlemslande. Danske offentlige myndigheder vil tilsvarende have adgang til andre landes data. Tjenesterne vil også være tilgængelige for offentligheden.

Kort sagt vil lovforslaget således medføre, at der på internettet etableres et net med tjenester, som herefter benævnes Inspire-geoportal, for søgning, visning, transformation og download af stedbestede data, geodata. På denne portal vil der være

oplysninger om, hvilke geodata der findes, og hvorledes og på hvilke vilkår brugeren kan få adgang til disse geodata. Alle disse geodata vil være harmoniserede, således at de kan sammenstilles og anvendes sammen. Forslaget vil indebære, at samme geodatasæt kun skal indsamles eller fremstilles én gang, og at geodatasættet kun skal vedligeholdes på det administrative niveau, hvor det gøres mest effektivt.

En række offentlige myndigheder og organisationer i Danmark har længe samarbejdet om anvendelsen af stedbestede data. På foranledning af Den Digitale Taskforce under Finansministeriet etablerede Miljøministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Transport- og Energiministeriet, Ministeriet for Teknologi, Videnskab og Udvikling, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, og Kommunernes Landsforening samt den daværende Amtsrådsforening i 2002 et mere formaliseret samarbejde - Servicefællesskabet for geodata - for at fremme den samfundsmæssige udnyttelse af investeringer i digitale kort, koordinatfæstede adresser m.v. og for at fremme digital forvaltning. Lovforslaget vil give mulighed for, at det arbejde, som påbegyndtes i Servicefællesskabet for Geodata, kan videreføres og udbygges.

Inspire-direktivet omfatter som nævnt stedbestede data på miljøområdet. Af hensyn til digital forvaltning på andre områder vil det imidlertid være hensigtsmæssigt, at det geografiske grundlag for digital forvaltning på miljøområdet også kan anvendes på andre områder. Stedbestede data på andre områder vil så kunne anvendes på samme måde og sammen med miljødata. Sådanne andre områder kan eksempelvis være sundheds-, landbrugs- og transportområdet samt redningsberedskab og lignende. Det foreslås derfor, at lov om infrastruktur for geografisk information også kan bringes i anvendelse på andre områder end miljøområdet. Efter forslaget kan miljøministeren fastsætte, hvilke data loven finder anvendelse på. I overensstemmelse med Inspire-direktivet foreslås loven alene at omfatte data, som besiddes af offentlige myndigheder samt af visse andre organer, som varetager offentlige opgaver, og som også er omfattet af lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Opbygningen af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab vil få stor værdi for og vil kunne udnytte andre fællesskabsinitiativer. Dette gælder for eksempel satellitpositionsbestemmelsessystemet Galileo, som etableres på grundlag af Rådets forordning (EF) nr. 876/2002 om oprettelse af fællesforetagendet Galileo. Galileos stedsreferencer vil kunne anvendes for de geodata, som Inspire-direktivet omfatter. Endvidere kan nævnes GMES, som etableres efter Kommissionens meddelelse til Europa-Parlament og Rådet: ”Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES): Opbygning af en GMES-kapacitet frem til 2008 - (handlingsplan 2004-2008)”. GMES har

blandt andet til formål at tilvejebringe geografiske data. Inspire-direktivet har betydning for GMES ved at lette sammenstilling af geodata fra flere geodatasæt.

2. Lovforslagets indhold i hovedtræk

2.1. Gældende ret

Offentlige myndigheder tilvejebringer i medfør af lovgivningen mange stedbestede oplysninger, geodata. Efter § 2 i lov om Kort- og Matrikelstyrelsen varetager styrelsen blandt andet den geodætiske opmåling og topografiske kortlægning af Danmark samt kortlægning af de omkringliggende farvande. Også styrelsens registrering af ejendomme efter lov om udstykning og anden registrering i matriklen tilvejebringer geodata. Vejnavne og adresser, som fastsættes i medfør af lov om bygnings- og boligregistrering, er også geodata. Fastlæggelsen af vildtreservater efter lov om jagt og vildtforvaltning, og fastlæggelsen af områder, som er beskyttede eller fredede efter naturbeskyttelsesloven, kan også nævnes som eksempler på anvendelsen af geodata.

Den gældende lovgivning giver i meget begrænset omfang mulighed for at samordne geodata, således at de kan sammenstilles. Efter § 3, stk. 2, i lov om Kort- og Matrikelstyrelsen kan styrelsen efter forhandling med berørte offentlige myndigheder og private organisationer fastlægge standarder og normer for gennemførelsen af offentlig kortlægning og opmåling og anden offentlig registrering af stedbestede oplysninger. Ifølge § 7, stk. 1, i lov om bygnings- og boligregistrering påhviler det økonomi- og erhvervsministeren at søge gennemført sådanne regler og foranstaltninger, at registreringen af oplysninger vedrørende fast ejendom og andre stedbestede oplysninger samordnes og forenkles i videst mulige omfang. Samordning af geodata efter disse bestemmelser har blandt andet fundet sted indenfor rammerne af Servicefællesskabet for geodata.

Lovforslaget vil medføre, at geodata i højere grad bliver tilgængelige for og kan anvendes af andre end den offentlige myndighed, som besidder dem, og at flere myndigheders data kan sammenstilles.

2.2. Anvendelsesområde

Inspire-direktivet omfatter offentlige myndigheders geodatasæt, når de foreligger i elektronisk form. Direktivet omfatter dog ikke alle sådanne data, men er begrænset til geodatasæt, som vedrører et eller flere af de temaer, der er fastsat i direktivets bilag I, II eller III.

Ved geodata forstås i lovforslaget ligesom i Inspire-direktivet data, som rummer en direkte eller indirekte henvisning til et bestemt sted eller et bestemt geografisk område. Geodata er således data, som

kan stedfæstes. Geodatasæt er en identificerbar samling af geodata. Udover geodatasæt vil loven omfatte geodatatjenester, som er knyttet til de geodatasæt, som loven omfatter.

Definitionen af offentlig myndighed i Inspire-direktivets artikel 3, nr. 9), svarer til definitionen af offentlig myndighed i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EF. Direktiv 2003/4/EF ligger bag lov om aktindsigt i miljøoplysninger. Forslaget vil ligesom lov om aktindsigt i miljøoplysninger udover egentlige offentlige myndigheder omfatte organer, herunder juridiske eller fysiske personer, som det påhviler at varetage offentlige pligter eller opgaver eller at udføre offentlige tjenesteydelser i forbindelse med miljøet. Forslaget vil således eksempelvis også omfatte offentlige forsyningsområder såsom affaldsområdet, trafikområdet, energiområdet, spildevandsområdet og vandforsyningsområdet. Det er dog en betingelse for, at loven omfatter organer på sådanne områder, at de er underlagt offentlig kontrol.

Direktivets bestemmelser om, hvilke temaer det vedrører (d.v.s. geodata som vedrører et eller flere temaer, som er nævnt i direktivets bilag I, II eller III), tænkes gennemført i dansk lovgivning ved, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte, hvilke temaer der medfører, at geodatasæt er omfattet af loven. Som nævnt i afsnit 1 foreslås det af hensyn til anvendelse af digital forvaltning, at loven tillige kan anvendes på andre områder end miljøområdet. Dette tænkes gennemført ved, at miljøministeren kan fastsætte, hvilke temaer der medfører, at geodatasæt er omfattet af loven.

Lovens anvendelsesområde vil være begrænset på nogle punkter. I overensstemmelse med Inspire-direktivet tænkes loven ikke at omfatte geodatasæt, som besiddes af en offentlig myndighed på det laveste forvaltningsniveau, medmindre geodatasættet skal indsamles eller udbredes ifølge lovgivningen. Hvis der findes flere ens kopier af samme geodatasæt, omfatter loven kun den referenceudgave, det vil sige den original, som kopierne hidrører fra. Loven vil alene omfatte eksisterende geodatasæt, og indeholder således ikke hjemmel til at foreskrive, at nye geodatasæt indsamles eller tilvejebringes.

Lovforslaget vil ikke berøre tredjeparters immaterielle rettigheder til geodatasæt. Offentlige myndigheder kan således ikke træffe foranstaltninger efter loven, der ville medføre, at andres immaterielle rettigheder til de pågældende geodatasæt krænkes, medmindre rettighedshaverne giver samtykke dertil.

Lovforslaget vil heller ikke berøre offentlige myndigheders immaterielle rettigheder eller lov om videreanvendelse af den

offentlige sektors informationer, som gennemfører dele af direktiv 2003/98/EF.

2.3. Metadata

Ved metadata forstås informationer, der beskriver geodatasæt og geodatatjenester, og som gør det muligt at finde, registrere og anvende geodatasættene og -tjenesterne. Metadata er med andre ord data om geodatasæt og geodatatjenester.

Det er en forudsætning for opbygning af infrastruktur for geografisk information, at der tilvejebringes metadata for geodatasæt og -tjenester, og at metadata gøres alment tilgængelige. Herved bliver det muligt for alle at finde frem til geodatasættene og -tjenesterne og at anvende dem.

Inspire-direktivets artikel 5, stk. 1, pålægger EU-medlemslandene at sikre, at der tilvejebringes metadata for de geodatasæt og -tjenester, som direktivet omfatter. Bestemmelsen foreslås gennemført ved, at det pålægges offentlige myndigheder at fremstille metadata for de geodatasæt og geodatatjenester, som de besidder. Myndighederne vil også være forpligtet til at vedligeholde og ajourføre metadata.

2.4. Danmarks Inspire-geoportal

Efter Inspire-direktivets artikel 11 skal EU-medlemslandene oprette og drive et net med en række tjenester, som omfatter de geodatasæt og -tjenester, der efter direktivet skal fremstilles metadata for. Disse tjenester skal gøre det muligt at søge efter geodatasæt og -tjenester og at vise og downloade geodatasæt. Det skal også være muligt at transformere geodatasæt for at sammenstille dem med andre. Endelig skal det være muligt at aktivere geodatatjenester. Disse tjenester skal være tilgængelige på internettet som en Inspire-geoportal.

Danmark vil tilslutte sig den Inspire-geoportal, der etableres på fællesskabsplan, ved at oprette et dansk net af tjenester på internettet, hvorfra geodatasæt og -tjenester stilles til rådighed for anvendelse i Danmark og andre EU-medlemslande. Disse tjenester benævnes under et: Danmarks Inspire-geoportal. Danske geodatasæt og -tjenester vil således være tilgængelige på Danmarks Inspire-geoportal både direkte og via fællesskabets Inspire-geoportal. Lovforslaget fastsætter således, at der skal oprettes og drives en geoportal: Danmarks Inspire-geoportal. Efter forslaget skal miljøministeren forestå oprettelsen og driften af geoportalen.

For at sikre at formålet med Danmarks Inspire-geoportal opfyldes, foreslås det fastsat i loven, at alle offentlige myndigheder som omfattes af loven skal være forpligtet til at forbinde deres geodatasæt og -tjenester til portalen. I overensstemmelse med Inspire-direktivets artikel 12 foreslås det endvidere, at andre end de myndigheder, som loven omfatter, kan forbinde deres geodatasæt

og -tjenester til Danmarks Inspire-geoportal. Det vil være en betingelse herfor, at disse geodatasæt og -tjenester opfylder de samme krav af teknisk art som de geodatasæt og -tjenester, som skal forbindes til geoportalen. Andres tilslutning af deres geodatasæt og -tjenester til Danmarks Inspire-geoportal vil først kunne finde sted efter forudgående anmodning herom til miljøministeren, som vil kunne påse, at betingelserne for tilslutningen er opfyldt.

Offentligheden vil have adgang til geodatasæt og geodatatjenester via Danmarks Inspire-geoportal. Offentlighedens adgang kan dog begrænses, således at der ikke gives adgang til oplysninger, hvori der ikke skal gives aktindsigt efter bestemmelserne i lov om offentlighed i forvaltningen eller - for så vidt angår miljøoplysninger - lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

I overensstemmelse med Inspire-direktivet foreslås det, at offentligheden skal have gratis adgang til søge- og visningstjenesterne på Danmarks Inspire-geoportal. Offentlige myndigheder, som leverer visningstjenester, vil dog kunne opkræve gebyrer herfor, når gebyrerne sikrer vedligeholdelsen af geodatasættene og -tjenesterne. Der vil navnlig kunne blive tale om opkrævning af gebyrer, når geodatasættene og -tjenesterne omfatter meget store mængder data, der ofte opdateres. De øvrige netjtjenester på Danmarks Inspire-geoportal - downloadtjenester, transformationstjenester og tjenester, der aktiver geodatatjenester - vil der kunne opkræves gebyrer for. Det er dog en betingelse for at opkræve gebyrer, at de kan betales via e-handelstjenester på internettet. Geodata, som er tilgængelige via Danmarks Inspire-geoportal, vil kunne anvendes efter reglerne i lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer.

2.5. Videregivelse af data

Efter Inspire-direktivets artikel 17 skal hvert medlemsland vedtage foranstaltninger, der gør det muligt for offentlige myndigheder at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for hinanden. Geodatasæt og -tjenester skal også stilles til rådighed for andre EU-medlemslandes offentlige myndigheder og for EU's institutioner og organer. Endvidere kan geodatasæt og -tjenester stilles til rådighed for organer, der er oprettet ved internationale aftaler, som EU og EU-medlemslandene er part i.

Efter Inspire-direktivet skal offentlige myndigheder stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for hinanden alene for at udføre offentlige opgaver, der kan få virkninger for miljøet. Af hensyn til digital forvaltning i Danmark foreslås det imidlertid, at danske offentlige myndigheder skal stille geodatasæt og tjenester til rådighed for hinanden også for at udføre andre offentlige opgaver. For så vidt angår danske offentlige myndigheders forpligtelse til at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for EU-institutioner og -organer samt andre landes offentlige myndigheder foreslås

forpligtelsen i overensstemmelse med Inspire-direktivet dog alene at omfatte anvendelse til opgaver, der kan få virkninger for miljøet.

Offentlige myndigheder m.m. kan opkræve gebyrer eller udstede licens til andre, som anvender deres geodatasæt og -tjenester. Geodatasæt og -tjenester, som stilles til rådighed for EU-institutioner eller EU-organer til opfyldelse af rapporteringsforpligtelser i medfør af EU-regler vedrørende miljø, kan der dog ikke opkræves gebyrer for.

2.6. Interoperabilitet - gennemførelsesbestemmelser

Det er en betingelse for, at geodatasæt kan sammenstilles, og at geodatatjenester kan fungere sammen, at de er opbygget på et ensartet grundlag. Efter Inspire-direktivets artikel 7 vil Kommissionen fastsætte gennemførelsesbestemmelser, der omfatter tekniske ordninger for interoperabilitet og for harmonisering af geodatasæt og tjenester. Det er uvist, om sådanne gennemførelsesbestemmelser vil gælde umiddelbart i Danmark eller skal gennemføres ved lovgivning.

Det foreslås derfor, at miljøministeren også kan fastsætte sådanne bestemmelser, således at de gennemførelsesbestemmelser, som Kommissionen fastsætter, om nødvendigt kan inkorporeres i dansk lovgivning. Hertil kommer, at lovforslaget som nævnt giver mulighed for, at miljøministeren kan fastsætte, at loven omfatter geodatasæt vedrørende temaer uden for miljøområdet, som Inspire-direktivet alene omfatter, og der kan derfor også af den grund vise sig at være behov for, at miljøministeren kan fastsætte bestemmelser om tekniske ordninger for interoperabilitet og om harmonisering af geodatasæt og -tjenester. Sådanne bestemmelser kan også tilgodese særlige hensyn til digital forvaltning i Danmark.

2.7. Infrastrukturen for geografisk information gennemføres i løbet af en årrække

Infrastrukturen for geografisk information vil i overensstemmelse med Inspire-direktivet blive helt udbygget i løbet af en årrække. Direktivet omfatter som nævnt geodatasæt og -tjenester, der vedrører et eller flere af de temaer, der er nævnt i direktivets bilag I, II eller III. Temaerne i hvert bilag vil successivt blive omfattet af infrastrukturen.

For så vidt angår geodatasæt med temaer, som er omhandlet i bilag I og II, skal metadata være fremstillet senest to år efter Kommissionens vedtagelse af gennemførelsesbestemmelser om metadata efter direktivets artikel 5, stk. 4, hvilket senest skal ske den 15. maj 2008. For geodatasæt med temaer, som er omhandlet i bilag III, er fristen fem år fra vedtagelsen af gennemførelsesbestemmelserne, det vil sige senest den 15. maj 2013.

Også interoperabiliteten mellem geodatasætsæt og -tjenester vil blive gennemført ad to gange. De gennemførelsesbestemmelser herom, som Kommissionen skal fastsætte efter Inspire-direktivets artikel 7, stk. 1, skal for så vidt angår geodatasæt med temaer, som er omhandlet i bilag I, vedtages senest den 15. maj 2009. For geodatasæt med temaer, som er nævnt i bilag II eller III er fristen den 15. maj 2012. Geodatasæt og -tjenester skal efter Inspire-direktivets artikel 7, stk. 3, senest efter to henholdsvis syv år være i overensstemmelse med gennemførelsesbestemmelserne.

2.8. Samordning af digital forvaltning i Danmark

Når stedbestede oplysninger anvendes ved digital forvaltning, er det af afgørende betydning, at alle oplysningerne kan sammenstilles. For at dette kan lade sig gøre, skal oplysningerne være stedbestedt i forhold til samme reference eller i forhold til referencer, der kan sammenstilles. For at sikre, at de stedbestede oplysninger, som anvendes af den offentlige forvaltning i Danmark, kan udveksles uhindret mellem myndighederne, bør det være fastsat, hvilke samlinger af geodata en myndighed kan vælge imellem, når den skal anvende stedbestede oplysninger, som skal kunne udveksles med andre myndigheder. Det foreslås derfor, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte sådanne bestemmelser.

2.9. Kontaktpunkt i Danmark og samordningsstruktur

Efter Inspire-direktivets artikel 19, stk. 2, skal hvert medlemsland udpege et kontaktpunkt, som er ansvarlig for kontakten med Kommissionen i forbindelse med direktivet. Miljøministeriet, Kort- og Matrikelstyrelsen, er udpeget som Danmarks kontaktpunkt. Efter direktivet skal dette kontaktpunkt støttes af en samordningsstruktur under hensyn til fordelingen af beføjelser og opgaver internt i EU-medlemslandene.

Efter lovforslaget bemyndiges miljøministeren i overensstemmelse hermed til at nedsætte et samordningsudvalg eller lignende med repræsentanter for myndigheder, som besidder geodatasæt og -tjenester, som er omfattet af loven, samt repræsentanter for brugere af Danmarks Inspire-geoportal, producenter samt udbydere af værdiforøgede tjenester og lignende. Offentlige myndigheder såvel som private virksomheder vil således blive repræsenteret i samordningsudvalget. Udvalget kan endvidere varetage de opgaver, der er nævnt i Inspire-direktivets artikel 18 med at samordne forslag m.m. til gennemførelse af infrastrukturen for geografisk information.

Samordningsudvalget vil alene skulle bistå Miljøministeriet, Kort- og Matrikelstyrelsen, med opgaver, som følger af dette lovforslag eller af Inspire-direktivets. Lovforslaget berører således ikke den i afsnit 2.1. nævnte samordning af stedbestede oplysninger efter bestemmelserne om i § 3, stk. 2, i lov om Kort- og Matrikelstyrelsen og i § 7, stk. 1, i lov om bygnings- og boligregistrering.

3. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

3.1. Staten

3.1.1. Forvaltningsmæssige opgaver

Som nævnt tidligere skal hvert medlemsland efter Inspire-direktivets artikel 19, stk. 2, udpege en offentlig myndighed, som er ansvarlig for kontakten med Kommissionen i forbindelse med direktivet. Myndighedens opgave består blandt andet i at udarbejde rapporter til Kommissionen efter Inspire-direktivets artikel 21 om gennemførelsen og anvendelsen af infrastrukturen for geografisk information. Endvidere skal myndigheden varetage opgaver med at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for EU-institutioner og andre medlemslandes myndigheder, og myndigheden skal i forbindelse hermed bistå med at etablere aftaler om brug af geodatasæt og -tjenester. Miljøministeriet, Kort- og Matrikelstyrelsen, er udpeget til at varetage denne opgave i Danmark.

Forslaget vil medføre andre forvaltningsmæssige opgaver, som vil blive varetaget af miljøministeren. Disse indebærer blandt andet at give tilladelser til, at andre end dem, der er forpligtet dertil efter loven, forbinder deres geodatasæt og -tjenester til geoportalen, samt at træffe afgørelser om, hvorvidt betingelserne for at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for andre er opfyldt.

I forbindelse med de egentlige forvaltningsmæssige opgaver vil der skulle ydes teknisk rådgivning til de offentlige myndigheder m.m., som skal forbinde deres geodatasæt og -tjenester til Danmarks Inspire-geoportal.

De samlede omkostninger ved de forvaltningsmæssige opgaver anslås at udgøre 3,5 mio. kr. i årene 2009 og 2010 og forventes derefter at være svagt faldende til 2,0 mio. kr. i de følgende år.

3.1.2. Danmarks Inspire-geoportal og de tilknyttede geodatasæt

Lovforslaget medfører som nævnt i afsnit 2.4., at miljøministeren skal oprette og drive et net af tjenester, som benævnes Danmarks Inspire-geoportal. Dette net af tjenester vil i det omfang, det er muligt, blive etableret i overensstemmelse med almindeligt anvendte standarder for IT-arkitektur og vil dermed kunne indgå i den igangværende udvikling af digital forvaltning i Danmark. Miljøministeriet, som skal varetage oprettelsen og driften af Danmarks Inspire-geoportal, har lang erfaring med udvikling og drift af internetbaserede tjenester. Ressourceforbruget til oprettelsen og driften af geoportalen kan derfor minimeres.

Omkostningerne ved oprettelsen af Danmarks Inspire-geoportal anslås til 2,5 mio. kr. i årene 2009 og 2010 og forventes derefter at være faldende til kr. 1,0 mio. i 2012, når loven får virkning i fuldt omfang. Udgifterne til driften af Danmarks Inspire-geoportal anslås til 2,0 mio. kr. i 2009 og 2010 og forventes derefter at være faldende til kr. 1,3 mio. årligt.

Fastsættelsen af udgifterne til oprettelsen og driften af Danmarks Inspire-geoportal er forbundet med en vis usikkerhed, da de nærmere krav til data og teknologi endnu ikke er fastsat. Kommissionen vil først fastsætte gennemførelsesbestemmelserne herom i løbet af årene 2008-2012. Herefter vil det først være muligt at fastslå de fulde økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Forslaget vil endvidere medføre, at statslige myndigheder m.m., som besidder geodatasæt og -tjenester, som er omfattet af lovforslaget, skal fremstille metadata for disse eller tilpasse eksisterende metadata og forbinde dem til Danmarks Inspire-geoportal. Geodatasæt og -tjenester vil endvidere skulle tilpasses de gennemførelsesbestemmelser om interoperabilitet og harmonisering, som fastsættes af Kommissionen. Det anslås, at når loven får virkning i fuldt omfang i 2012, vil den vedrøre omkring 150 geodatasæt og -tjenester, hvoraf 125 besiddes af statslige myndigheder, mens de øvrige besiddes af regionale og kommunale myndigheder. Hovedparten af disse geodatasæt og -tjenester skal dog først forbindes med Danmarks Inspire-geoportal i årene 2014-2019. Forslaget medfører som nævt tidligere ikke, at der skal tilvejebringes nye data.

Den enkelte myndighed, som besidder geodatasæt eller -tjenester, skal således alene sikre, at der udarbejdes metadata for disse, og at geodatasæt og -tjenester gøres tilgængelige via Danmarks Inspire-geoportal. De nærmere krav til metadata, harmonisering og interoperabilitet vil fremgå af de gennemførelsesbestemmelser, der fastsættes i perioden 2008 til 2012. Der vil i så høj grad som muligt blive skabt sammenhæng mellem gennemførelsesbestemmelserne og standarder, der almindeligvis anvendes ved digital forvaltning. Da danske offentlige myndigheder allerede anvender moderne metoder og teknologier på IT-området, og da disse metoder og teknologier vil blive videreudviklet i takt med udbredelsen af digital forvaltning, forventes det, at myndighedernes omkostninger ved at forbinde deres geodatasæt til Danmarks Inspire-geoportal vil være af begrænset omfang.

Gennemførelsen af lovforslaget vil imidlertid også medføre økonomiske fordele, som fremkommer ved besparelser ved administration og forvaltning på miljøområdet. Hertil kommer samfundsmæssige besparelser på omkostninger til databehandling på andre områder som for eksempel transport og landbrug. Kommissionen anslog i forbindelse med udarbejdelsen af Inspire-direktivet, at de økonomiske fordele for medlemslandene ved at

gennemføre direktivet i betydelig grad vil overstige medlemslandenes omkostninger derved.

Forpligtelsen efter forslaget til at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed vil medføre udgifter for de offentlige myndigheder, der besidder disse. Det vurderes imidlertid, at lovforslaget som følge af, at det skaber eller forbedrer grundlaget for digital forvaltning, vil indebære fordele, som fuldt ud opvejer eventuelle omkostninger, der måtte påhvile de offentlige myndigheder, som besidder geodatasæt og -tjenester.

Lovforslaget medfører i overensstemmelse med Inspire-direktivet ingen ændringer i gældende regler om betaling for geodatasæt og -tjenester. Efter forslagens § 8, stk. 2 og 3, vil offentlige myndigheder via e-handels tjeneste kunne opkræve samme gebyrer for deres geodatasæt- og tjenester, som de allerede opkræver i dag. Efter forslagens § 8, stk. 1, skal søgetjenester dog stilles gratis til rådighed for offentligheden. Forslaget berører heller ikke anvendelse af lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer.

På det foreliggende grundlag anslås de samlede statslige udgifter til varetagelse af de forvaltningsmæssige opgaver samt til etablering og drift af Danmarks Inspire-geoportal i årene 2009-14 at udgøre i alt 31 mio. kr. De årlige udgifter og omkostninger fordeler sig således:

År	2009	2010	2011	2012	2013	2014	I alt 2009-14
Forvaltningsmæssige opgaver	3,5	3,5	2,8	2,0	2,0	2,0	15,8
Etablering af Danmarks Inspire-geoportal	2,5	2,5	1,0				6,0
Drift af Danmarks Inspire-geoportal	2,0	2,0	1,3	1,3	1,3	1,3	9,2
I alt (etablering og drift)	8	8	5,1	3,3	3,3	3,3	31

Fra 2014 vil de samlede årlige udgifter være i størrelsesordenen 3.3 mio. kr.

3.2. Kommuner og regioner

Lovforslaget vil medføre, at kommuner og regioner skal fremstille metadata for den del af deres geodatasæt og -tjenester, som er omfattet af forslaget. De vil endvidere skulle tilpasse disse geodatasæt og -tjenester til gennemførelsesbestemmelserne om interoperabilitet og harmonisering. Endelig vil de skulle forbinde deres geodatasæt og -tjenester til Danmarks Inspire-geoportal.

Efter forslagens § 2, stk. 3, er geodatasæt, som besiddes af en offentlig myndighed, som fungerer på det laveste forvaltningsniveau, kun er omfattet af loven, hvis geodatasættet

skal indsamles eller udbredes efter anden lovgivning. Denne bestemmelse vil for kommuners vedkommende begrænse antallet af geodatasæt og -tjenester, som vil blive omfattet af forslaget. Det anslås, at lovforslaget vil omfatte omkring 25 geodatasæt og -tjenester, som besiddes af kommuner og regioner.

En del geodatasæt og -tjenester, som besiddes af kommuner, stilles allerede i dag til rådighed for andre offentlige myndigheder og offentligheden via portaler og lignende, som drives af offentlige myndigheder i fællesskab, for eksempel Danmarks Miljøportal. Sådanne offentlige samarbejder vil i nogle tilfælde kunne medføre, at en offentlig myndighed kan overlade fællesskabet at opfylde sine forpligtelser efter lovforslaget.

Fastsættelsen af etableringsudgifterne og driftsomkostningerne, som lovforslaget vil medføre for kommuner og regioner, er ligesom for statens vedkommende forbundet med en vis usikkerhed, da de nærmere krav til metadata og geodatasæt endnu ikke er fastsat. Kommissionen vil som nævnt først fastsætte gennemførelsesbestemmelserne om interoperabilitet og harmonisering af geodatasæt og -tjenester i løbet af årene 2009-2012. Herefter vil først være muligt at fastslå de fulde økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Det forventes, at lovforslaget vil medføre betydelige fordele for kommuner og regioner ved, at deres geodatasæt og -tjenester kan indgå i digital forvaltning, således at deres geodatasæt vil kunne sammenstilles og anvendes sammen med andre myndigheders geodatasæt. Udviklingen af digital forvaltning har allerede været i gang i nogle år. Det skønnes derfor, at gennemførelse af lovforslaget vil indebære fordele for kommuner og regioner, som fuldt ud opvejer de udgifter og omkostninger, som disse myndigheder måtte blive påført som følge af lovforslaget som besiddere af geodatasæt og -tjenester.

Som nævnt i afsnit 3.1.2. medfører lovforslaget i overensstemmelse med Inspire-direktivet ingen ændringer i gældende regler om betaling for geodatasæt og -tjenester. Efter forslagens § 8, stk. 2 og 3, vil offentlige myndigheder via e-handels tjeneste kunne opkræve samme gebyrer for deres geodatasæt- og tjenester som hidtil.

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vil ikke medføre forpligtelser for erhvervslivet. Lovforslagets § 6, stk. 2, giver imidlertid andre end offentlige myndigheder mulighed for at forbinde deres geodatasæt og -tjenester til Danmarks Inspire-geoportal, hvis disse opfylder de samme krav som de geodatasæt og -tjenester, som efter forslaget skal forbindes til geoportalen. Erhvervsvirksomheder vil således

kunne gøre deres geodatasæt og -tjenester tilgængelige med henblik på at sælge disse.

Erhvervslivet vil endvidere kunne have fordele ved, at store mængder offentlige oplysninger bliver let tilgængelige på internettet. Sådanne oplysninger vil kunne benyttes af erhvervslivet efter bestemmelserne i lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer.

5. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vil fremme tilgængelighed og anvendelse af geodata til brug ved fastlæggelsen af politik og ved forvaltning på blandt andet miljøområdet såvel i Danmark som EU. Forslaget vil også styrke katastrofeberedskab. I forbindelse med udarbejdelsen af Inspire-direktivet gennemførte Kommissionen en konsekvensanalyse, som viste, at direktivet vil medføre betydelige samfundsmæssige fordele.

6. Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vil ikke medføre administrative konsekvenser for borgerne. Borgerne vil imidlertid få adgang via internettet til betydelige mængder information på især miljøområdet.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire).

8. Hørte myndigheder og organisationer

9. Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Fremme tilgængelighed af geodata ved forvaltning på bl.a. miljøområdet. Dobbeltfremstilling og -indkøb af geodata undgås	Etableringsomkostninger for stat kommuner og regioner, som dog opvejes af besparelser.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Digital forvaltning forbedres ved, at adgangen til stedbestede oplysninger lettes.	Myndighederne skal fremstille metadata for deres geodatasæt og geodatatjenester
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Geodatasæt og -tjenester kan forbindes til Danmarks Inspire-geoportal.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Fremme tilgængelighed og anvendelse af geodata bl.a.	Ingen

	ved fastlæggelse af politik og ved forvaltning på miljøområdet, Styrkelse af katastrofeberedskab.	
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF om opbygning af infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire)	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovforslaget gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF om opbygning af en infrastruktur for geografisk information. Direktivet har først og fremmest til formål at tilvejebringe geografisk information til brug ved udformningen og gennemførelsen af EU's politik på miljøområdet. EU's infrastruktur for geografisk information for geografisk information bør opbygges på grundlag af medlemslandenes infrastrukturer, som derfor må gøres forenelige.

Lovforslaget vil også have væsentlig betydning for forvaltningen på miljøområdet i Danmark. Lovforslaget vil således fremme den igangværende udvikling af digital forvaltning, som finder sted ikke alene på miljøområdet. Lovforslaget giver derfor mulighed for, at det også kan bringes i anvendelse på andre områder, hvor det vil være hensigtsmæssigt at anvende samme geografiske grundlag som på miljøområdet.

For EU og for medlemslandene vil der være betydelige økonomiske fordele ved forvaltningen alene på miljøområdet ved, at der gennemføres en infrastruktur for geografisk information efter Inspire-direktivet. De økonomiske fordele forventes således i betydelig grad at overstige omkostningerne ved at oprette og drive infrastrukturen.

Til § 2

I bestemmelsen, som skal sikre, at Inspire-direktivets artikel 4 gennemføres, er fastsat, hvilke geodatasæt og geodatatjenester loven omfatter.

Til stk. 1

Det foreslås således, at loven alene skal omfatte geodatasæt, som foreligger i elektronisk form. Det vil endvidere være en betingelse for, at geodatasæt er omfattet af loven, at de vedrører et eller flere temaer af en art, som er fastsat af miljøministeren i medfør af stk. 2.

Loven omfatter først og fremmest geodatasæt, som besiddes af eller på vegne af en offentlig myndighed. Geodatasæt besiddes af en myndighed, når de enten er frembragt eller modtaget af myndigheden eller forvaltes eller ajourføres af denne og er omfattet af de offentlige opgaver.

Til stk. 2

Ifølge Inspire-direktivets artikel 4, stk. 1, omfatter direktivet geodatasæt, som er anført i direktivets bilag I, II eller III. Bemyndigelsen for miljøministeren i stk. 2 til at fastsætte, hvilke temaer geodatasæt skal vedrøre for at være omfattet af loven, tænkes således først og fremmest anvendt til at gennemføre bestemmelserne i Inspire- direktivets bilag I, II og III herom.

Efter Inspire-direktivets artikel 4, stk. 7, kan Kommissionen tilpasse beskrivelsen i direktivets bilag I, II eller III af de geodatasæt, som direktivet omfatter. Sådanne tilpasninger vil også kunne gennemføres efter det foreslåede stk. 2 i tilfælde af, at Kommissionens bestemmelser herom ikke er umiddelbart bindende.

Endvidere giver bemyndigelsen miljøministeren mulighed for at fastsætte, at geodatasæt, som vedrører andre temaer, er omfattet af loven. Bestemmelsen vil blive anvendt i tilfælde, hvor det af hensyn til digital forvaltning i Danmark på miljøområdet er hensigtsmæssigt, at geodatasæt kan anvendes sammen med de data, som Inspire-direktivet omfatter. Også i andre tilfælde, hvor det af hensyn til digital forvaltning er hensigtsmæssigt, at geodatasæt vedrørende temaer, som ikke har forbindelse med miljøområdet, bliver omfattet af bestemmelserne om infrastruktur for geografisk information, vil miljøministeren kunne fastsætte bestemmelser herom.

Bestemmelsen giver alene mulighed for at fastsætte, hvilke temaer der medfører, at loven finder anvendelse. Hverken denne bestemmelse eller andre bestemmelser i lovforslaget giver således hjemmel til at fastsætte, at der skal tilvejebringes nye geodata.

Til stk. 3

Geodatasæt, som tilhører offentlige myndigheder på det laveste forvaltningsniveau, er kun omfattet af loven, hvis det af anden lovgivning følger, at de pågældende geodatasæt skal indsamles eller udbredes. Bestemmelsen svarer til direktivets artikel 4, stk. 6. Geodatasæt, som kommuner indsamler på eget initiativ, vil således normalt ikke være omfattet af loven.

Til stk. 4

Efter forslagets § 6, stk. 2, kan alle, der har teknisk mulighed for det, forbinde deres geodatasæt og -tjenester med Danmarks Inspire-geoportal. Det er dog en betingelse herfor, at de forinden anmoder miljøministeren herom. Herefter vil sådanne geodatasæt og -tjenester være omfattet af loven og skal opfylde de heri fastsatte krav samt de krav, som fastsættes i medfør af loven, samt kravene i de gennemførelsesbestemmelser, som Kommissionen fastsætter, hvis disse bestemmelser er umiddelbart bindende i EU-medlemslandene.

Til stk. 5

Det vil kunne forekomme, at flere ens kopier af samme geodatasæt findes eller opbevares af forskellige offentlige myndigheder. I sådanne tilfælde vil alene den originale udgave, det vil sige referenceudgaven, som de andre hidrører fra, være omfattet af loven. Hvis et geodatasæt adskiller sig fra referenceudgaven på grund af, at den myndighed, som har geodatasættet i sin besiddelse, har ændret det eller har tilføjet data, vil det ændrede geodatasæt også være omfattet af loven.

Til stk. 6

Til geodatasæt kan være knyttet immaterielle rettigheder. Der vil for eksempel kunne være tale om almindelig ophavsret eller den særlige beskyttelse efter ophavsretslovens § 70 af rettigheder til fotografiske billeder eller efter lovens § 71 af rettigheder til databaser eller lignende. Hvis andre har sådanne rettigheder til geodatasæt, kan den myndighed, der besidder geodatasættet, kun træffe foranstaltninger efter loven med samtykke fra den pågældende berettigede.

Til stk. 7

Efter Inspire-direktivets artikel 4, nr. 3, omfatter direktivet udover geodatasæt de geodatatjenester, som er knyttet dertil. Forslaget gennemfører denne bestemmelse.

Til § 3

Definitionerne svarer i det hele til definitionerne i Inspire-direktivets artikel 3.

Definitionen af ”offentlig myndighed” i Inspire-direktivets artikel 3, nr. 9, og i artikel 2, nr. 2, i direktiv 2003/4/EF, som ligger bag lov om aktindsigt i miljøoplysninger, er i det væsentlige ens i de danske oversættelser af direktiverne, men helt ens i de engelske versioner af direktiverne. Lovforslaget hænger sammen med lov om aktindsigt i miljøoplysninger. Efter forslaget § 7, stk. 2, har offentligheden adgang til geodatasæt og geodatatjenester via Danmarks Inspire-geoportal, som skal oprettes og drives efter forslaget § 5, med de begrænsninger, der følger af lov om offentlighed i forvaltningen og lov om aktindsigt i miljøoplysninger. Det foreslåede stk. 2 tilsigter således af hensyn til forslaget § 7, stk. 2, om begrænsning af offentlighedens adgang til geodatasæt og -tjenester at omfatte de samme organer m.m., som er omfattet af § 1, stk. 2, i lov om aktindsigt i miljøoplysninger. Loven vil således ligesom lov om aktindsigt i miljøoplysninger omfatte eksempelvis offentlige forsyningsvirksomheder på affalds-, trafik-, energi-, spildevands- og vandforsyningsområdet. Udenfor

lovens område ligger domstolene og Folketinget og dertil knyttede organer.

Til § 4

Forslaget gennemfører Inspire-direktivets artikel 5 om metadata samt direktivets artikel 6 om fristerne for at fremstille metadata. Endvidere giver forslaget mulighed for at inkorporere de gennemførelsesbestemmelser om interoperabilitet mellem geodatasæt og -tjenester, som Kommissionen fastsætter efter direktivets artikel 7 og 8. Forslaget giver også mulighed for at fastsætte tilsvarende bestemmelser for geodatasæt og -tjenester, som indeholder temaer, som ikke er omfattet af Inspire-direktivets bilag I, II eller III.

Til stk. 1

Det er en forudsætning for opbygning af en infrastruktur for geografisk information, at der tilvejebringes metadata for geodatasæt og geodatatjenester, og at disse metadata gøres alment tilgængelige. Metadata beskriver geodatasæt og geodatatjenester og gør det muligt at finde, registrere og bruge geodatasættene og geodatatjenesterne. Metadata er med andre ord data om geodatasæt og geodatatjenester.

Efter forslaget påhviler det offentlige myndigheder, som har geodata i deres besiddelse, at fremstille metadata. Også i tilfælde, hvor andre besidder data på en offentlig myndigheds vegne, påhviler det myndigheden at sørge for, at der tilvejebringes metadata. De fremstillede metadata skal efter forslagets § 6, stk. 1, forbindes med Danmarks Inspire-geoportal, hvor de vil være tilgængelige for offentligheden, for danske og for udenlandske offentlige myndigheder samt for Kommissionen og andre EU-institutioner.

Efter Inspire-direktivets artikel 5, stk. 1, er EU-medlemslandene forpligtet til at sikre, at metadata ajourføres. Besiddere af geodatasæt og -tjenester skal derfor også være forpligtet til at ajourføre de metadata, som de har tilvejebragt. De nærmere regler om ajourføring vil blive fastsat i de bestemmelser, som udstedes efter stk. 2.

Til stk. 2

Metadata skal indeholde oplysninger, som beskriver geodatasæt og -tjenesters art og indhold. Disse oplysninger skal sikre, at det bliver muligt at finde, registrere og bruge geodatasættene og -tjenesterne via Danmarks Inspire-geoportal.

Inspire-direktivets artikel 5, stk. 2, indeholder de nærmere bestemmelser om, hvad metadata derudover skal indeholde. Metadata skal således indeholde bestemmelser om geodatasættens overensstemmelse med tekniske bestemmelser om interoperabilitet, om betingelser for adgang og anvendelse af geodatasæt og -tjenester, herunder om gebyrer, om kvaliteten og gyldigheden af geodatasæt, om hvilke offentlige instanser, der er ansvarlige for opbygning, forvaltning, vedligeholdelse og distribution af geodatasættene og -tjenesterne samt om begrænsninger i offentlighedens adgang til geodatasættene og grunden dertil.

Efter direktivets artikel 5, stk. 4, vil Kommissionen fastsætte nærmere gennemførelsesbestemmelser om de nævnte forhold. Endvidere vil Kommissionen efter direktivets artikel 7, stk. 1, fastsætte gennemførelsesbestemmelser om tekniske ordninger for interoperabilitet og harmonisering af geodatasæt og -tjenester, og metadata skal som nævnt også indeholde oplysninger om, hvorvidt geodatasættene er i overensstemmelse hermed. Disse bestemmelser skal efter direktivets artikel 8 vedrøre en fælles ramme for entydig identifikation af geografiske objekter, forholdet mellem geografiske objekter, geodatas egenskaber i relation til indvirkning på miljøet samt vedrøre oplysninger om dataernes tidsdimension og om ajourføring af data. Bestemmelserne skal sikre overensstemmelse mellem informationselementer, der henviser til samme sted, og mellem informationselementer, der henviser til samme objekt vist i forskellige målestoksforhold. Bestemmelserne skal også sikre, at oplysninger, der hidrører fra forskellige geodatasæt, er sammenlignelige.

Det fremgår ikke, om Kommissionen vil fastsætte disse bestemmelser i en sådan form, at de er umiddelbart bindende i EU-medlemslandene. Det er derfor hensigtsmæssigt, at miljøministeren bemyndiges til også at fastsætte bestemmelser om, hvilke oplysninger metadata skal indeholde, og om interoperabilitet og harmonisering af geodatasæt og tjenester. Miljøministeren vil således om nødvendigt ved bekendtgørelse kunne inkorporere de gennemførelsesbestemmelser, som Kommissionen fastsætter. Hertil kommer, at lovforslaget som nævnt i bemærkningerne til § 2 giver mulighed for, at miljøministeren kan fastsætte, at loven omfatter geodatasæt vedrørende andre temaer på miljøområdet end dem, der er nævnt i Inspire-direktivets bilag I, II og III, eller temaer uden for miljøområdet. Det kan derfor vise sig at være behov for, at miljøministeren også kan fastsætte bestemmelser om de forhold, der er nævnt i direktivets artikel 5, stk. 2. Bestemmelsen giver endvidere mulighed for, at miljøministeren af hensyn til digital forvaltning i Danmark kan fastsætte regler om de i artikel 5, stk. 2, nævnte forhold udover de regler, som Kommissionen fastsætter.

Efter Inspire-direktivets artikel 6 skal metadata være fremstillet senest to år efter Kommissionens vedtagelse af gennemførelsesbestemmelserne vedrørende metadata. Dette gælder

dog kun geodatasæt, som omfatter de temaer, der er nævnt i direktivets bilag I og II. For geodatasæt, der omfatter temaer, der er nævnt i direktivets bilag III, er fristen fem år. Disse frister vil blive gennemført ved den bekendtgørelse, som udstedes i medfør af det foreslåede stk. 2.

Til § 5

Forslaget vil gennemføre Inspire-direktivets artikel 11 og 12, hvorefter EU-medlemslandene skal oprette og drive et net med tjenester for de geodatasæt og geodatatjenester, som er omfattet af direktivet. Via dette net skal offentligheden med de begrænsninger, der følger af direktivets artikel 13, have adgang til geodatasættene og -tjenesterne. Nettet vil endvidere som fastsat i direktivets artikel 17 gøre det muligt for offentlige myndigheder at udveksle og anvende geodatasæt og -tjenester for at udføre offentlige opgaver, der kan få virkning for miljøet. Nettet vil også være tilgængeligt for Kommissionen, som efter direktivets artikel 15 vil oprette og drive en Inspire-geoportal på fællesskabsplan. Endelig vil nettet være til rådighed for EU's institutioner og organer samt offentlige myndigheder i andre EU-medlemslande.

Danmarks forpligtelse til at oprette og drive et sådant net foreslås opfyldt ved, at der etableres en portal på internettet: Danmarks Inspire-geoportal. Efter forslaget påhviler det miljøministeren at oprette og sikre driften af de tjenester, som Danmarks Inspire-geoportal omfatter.

Efter Inspire-direktivets artikel 16 vil Kommissionen fastsætte gennemførelsesbestemmelser for de tjenester, der er nævnt i direktivets artikel 11 og 12.

Til stk. 1

Forslaget gennemfører direktivets artikel 11, stk. 1, som fastsætter, hvilke tjenester eller hvilke funktioner der skal være til rådighed ved anvendelse af geodatasæt og -tjenester. I direktivet er endvidere fastsat, at disse tjenester skal tage hensyn til relevante brugerkrav, være lette at anvende, være til rådighed for offentligheden og tilgængelige via internettet eller andre egnede telekommunikationsmidler.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til Inspire-direktivets artikel 11, stk. 2, om, hvilke søgekriterier der skal kunne anvendes ved brug af den netjeneste, som direktivet foreskriver. Bestemmelsen fastsætter minimumskravene, og Danmarks Inspire-geoportal vil derfor tillige kunne indeholde andre søgekriterier, hvis det viser sig hensigtsmæssigt. Bestemmelserne om interoperabilitet og harmonisering af geodatasæt og -tjenester, som er nævnt i forslaget

under nr. 4, kan være fastsat af Kommissionen efter Inspire-direktivets artikel 7 og 8 og være umiddelbart bindende i EU-medlemslandene. Sådanne bestemmelser kan ellers være fastsat i medfør af bestemmelsen i forslaget § 4, stk. 2.

Til stk. 3

Den foreslåede bestemmelse gennemfører Inspire-direktivets artikel 11, stk. 3, om, at transformationstjenesten, som er nævnt i lovforslagets stk. 1, nr. 4, skal kunne kombineres med de øvrige tjenester, som er nævnt i stk. 1, således at de alle kan drives i overensstemmelse med bestemmelserne om interoperabilitet og harmonisering. Disse bestemmelser kan være fastsat af Kommissionen efter Inspire-direktivets artikel 7 og 8 og være umiddelbart bindende i EU-medlemslandene. Sådanne bestemmelser kan ellers være fastsat i medfør af bestemmelsen i forslaget § 4, stk. 2.

Til § 6

Forslaget gennemfører Inspire-direktivets artikel 12.

Til stk. 1

Efter direktivets artikel 12 skal EU-medlemslandene sikre, at offentlige myndigheder har mulighed for at forbinde deres geodatasæt og -tjenester med den samlede net tjeneste, som skal oprettes efter direktivet, og som efter forslaget etableres som Danmarks Inspire-geoportal. Det foreslås derfor, at offentlige forvaltningsmyndigheder, skal være forpligtet til at forbinde deres geodatasæt og -tjenester med Danmarks Inspire-geoportal.

Det er en forudsætning for, at geodatasæt og -tjenester kan forbindes med Danmarks Inspire-geoportal, at der er fremstillet metadata for disse. Som nævnt i bemærkningerne til § 4, stk. 3, skal metadata være fremstillet senest to år efter Kommissionens vedtagelse af gennemførelsesbestemmelserne vedrørende metadata. Dette gælder dog kun geodatasæt, som omfatter de temaer, der er nævnt i direktivets bilag I og II. For geodatasæt, der omfatter temaer, der er nævnt i direktivets bilag III er fristen fem år. Disse frister vil blive gennemført ved bekendtgørelse i medfør af forslaget § 4, stk. 2. Geodatasæt og -tjenester vil således først kunne forbindes med Danmarks Inspire-geoportal, når disse gennemførelsesbestemmelser er trådt i kraft.

Den fulde anvendelse af Danmarks Inspire-geoportal forudsætter, at også bestemmelser om tekniske ordninger for interoperabilitet og harmonisering af geodatasæt og -tjenester er trådt i kraft. Efter Inspiredirektivets artikel 9 skal sådanne gennemførelsesbestemmelser være fastsat af Kommissionen senest den 15. maj 2009 for så vidt angår geodatasæt, som indeholder de

temaer, der er fastsat i direktivets bilag I. For geodatasæt med temaer som nævnt i direktivets bilag II og III er fristen den 15. maj 2012.

Til stk. 2

Efter Inspire-direktivets artikel 12 skal det efter anmodning være muligt for også tredjeparter - det vil sige andre end de i forslaget § 2, stk. 2, nævnte offentlige myndigheder - at forbinde deres geodatasæt og -tjenester til den samlede net tjeneste, som skal oprettes efter direktivet. Den foreslåede bestemmelse giver mulighed herfor. Efter forslaget skal anmodningen herom rettes til miljøministeren. Andre, som herefter forbinder deres geodatanet og -tjenester med Danmarks Inspire-geoportal, vil herefter være omfattet af denne lovs bestemmelser og af de gennemførelsesbestemmelser, som Kommissionen fastsætter efter Inspire-direktivet, hvis disse er umiddelbart bindende i Danmark. Hvis bestemmelserne ikke overholdes, vil følgen være, at den pågældendes forbindelse til Danmarks Inspire-geoportal må ophøre. Der er således ikke grund til at fastsætte sanktioner for tilfælde, hvor betingelserne for at forbinde geodatasæt og -tjenester med Danmarks Inspire-geoportal ikke overholdes.

Til § 7

Inspire-direktivets artikel 11, stk. 1, indebærer, at offentligheden skal have adgang til de geodatasæt og -tjenester, som er forbundet til den net tjeneste, som skal oprettes efter direktivet, det vil sige den foreslåede Danmarks Inspire-geoportal. Offentlighedens adgang kan dog begrænses af de grunde, som er nævnt i direktivets artikel 13, stk. 1. Forslaget gennemfører disse bestemmelser samt direktivets artikel 14, stk. 3, om, at data, der stilles til rådighed via visningstjenester, kan gives en form, som hindrer, at de senere udnyttes kommercielt.

Til stk. 1

Offentligheden har som hovedregel adgang til geodatasæt og geodatatjenester via Danmarks Inspire-geoportal. Bestemmelsen omfatter også metadata vedrørende geodatasæt og -tjenester.

Lov om aktindsigt i miljøoplysninger blev ændret ved lov nr. 310 af 2. maj 2005, som gennemførte dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF. Efter dette direktivs artikel 4, stk. 2, kan EU-medlemslandene fastsætte, at anmodning om aktindsigt kan afslås i en række nærmere angivne tilfælde. Disse tilfælde svarer i det hele til de tilfælde, hvor adgang til geodatasæt og -tjenester kan begrænses efter Inspire-direktivets artikel 13, stk. 1.

Offentlighedens adgang til de i lovforslagets § 5, stk. 1, nævnte søgetjenester kan dog alene begrænses af hensyn til internationale forbindelser, den offentlige sikkerhed eller det nationale forsvar.

Endvidere svarer bestemmelserne i Inspire-direktivets artikel 13, stk. 2, om restriktiv fortolkning af bestemmelserne om begrænsning af adgangen til geodatasæt og -tjenester og om, at adgangen til oplysninger om emissioner til miljøet ikke må begrænses, til bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, i direktiv 2003/4/EF. Inspire-direktivets artikel 13, stk. 2, giver dog mulighed for, at adgangen til geodatasæt- og -tjenester kan gøres betinget i stedet for at være begrænset helt. Også bestemmelsen i Inspire-direktivets artikel 13, stk. 3, om overholdelse af bestemmelserne om beskyttelse af personoplysninger findes i direktiv 2003/4/EF.

Inspire-direktivets artikel 13, stk. 1, om begrænsning af offentlighedens adgang til geodatasæt og -tjenester bør derfor - for så vidt angår miljøoplysninger - gennemføres ved, at det fastsættes, at denne adgang kan begrænses efter bestemmelserne i lov om aktindsigt i miljøoplysninger. Herved undgås konflikter mellem de to love.

Bestemmelsen om, at offentlighedens adgang til geodatasæt og -tjenester kan begrænses, indebærer, at i tilfælde, hvor et geodatasæt indeholder oplysninger, som medfører, at offentligheden ikke har adgang dertil, kan de øvrige oplysninger i geodatasættet gøres tilgængelige for offentligheden. Dette forudsætter naturligvis, at det i teknisk henseende er muligt at adskille oplysningerne.

Inspire-direktivets artikel 13, stk. 2, giver som nævnt mulighed for, at adgangen til geodatasæt- og -tjenester kan gøres betinget i stedet for at være begrænset helt. I overensstemmelse hermed giver forslaget for så vidt angår miljøoplysninger mulighed for, at adgangen til geodatasæt og -tjenester gøres betinget i stedet for, at adgangen begrænses helt. Spørgsmålet om, hvorvidt adgangen skal gøres betinget, afgøres efter en afvejning af de interesser, der varetages ved udlevering af oplysninger, over for de interesser, der varetages ved at begrænse adgangen eller gøre den betinget.

For så vidt angår geodatasæt og geodatatjenester, som indeholder andre oplysninger end miljøoplysninger, må offentlighedens adgang dertil begrænses efter de almindelige regler om aktindsigt. Adgangen dertil kan således begrænses, når geodatasæt og -tjenester indeholder oplysninger, hvori der ikke skal gives aktindsigt efter reglerne i lov om offentlighed i forvaltningen.

Til stk. 2

Den særlige regel i Inspire-direktivets artikel 13, stk. 1, 1. punktum, om videregående adgang til metadata via søgetjenester

må dog gennemføres i denne lov. Bestemmelsen, som alene omfatter miljøoplysninger, foreslås indføjet i stk. 2.

Til stk. 3

Forslaget gennemfører Inspire-direktivets artikel 14, stk. 3, som giver mulighed for, at data, der stilles til rådighed for offentligheden via visningstjenester som nævnt i direktivets artikel 11, stk. 1, litra b), som svarer til lovforslagets § 5, stk. 1, nr. 2, kan gives en form, som hindrer, at de udnyttes kommercielt. Den offentlige myndighed, der besidder det pågældende geodatasæt eller den pågældende geodatatjeneste, træffer selv afgørelse herom og iværksætter selv de nødvendige foranstaltninger. Iværksættelse af sådanne foranstaltninger forudsætter, at myndigheden efter andre bestemmelser i lovgivningen eller på grund af immaterielle rettigheder til geodatasæt- eller tjenester kan hindre kommerciel udnyttelse af disse.

Inspire-direktivet berører ifølge direktivets artikel 2, stk. 1, ikke direktiv 2003/98/EF om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer, som blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 596 af 24. juni 2005 om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer. Spørgsmål om videreanvendelse, herunder kommerciel anvendelse af data, afgøres således fortsat alene efter denne lov.

Til stk. 4

Afgørelser efter stk. 1 og 2 om begrænsning af offentlighedens adgang til geodatasæt og -tjenester efter lov om offentlighed i forvaltningen eller lov om aktindsigt i miljøoplysninger træffes af den myndighed, som besidder det pågældende geodatasæt eller den pågældende geodatatjeneste. Det foreslås, at sådanne afgørelser kan påklages til den myndighed, der er klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen af den sag, de pågældende oplysninger hidrører fra. Dette er i overensstemmelse med bestemmelserne i de to love om påklage af afgørelser om aktindsigt.

Til § 8

Forslaget gennemfører Inspire-direktivets artikel 14, stk. 1, 2 og 4, om mulighederne for opkrævning af gebyrer for offentlighedens anvendelse af geodatasæt og -tjenester via Danmarks Inspire-geoportal.

Til stk. 1

Søge- og visningstjenester som nævnt i forslaget § 5, stk. 1, nr. 1 og 2, skal efter Inspire-direktivets artikel 14, stk. 1, som hovedregel

stilles gratis til rådighed for offentligheden. Offentlige myndigheder kan dog opkræve gebyrer for levering af visningstjenester, hvis gebyrerne sikrer vedligeholdelsen af geodatasættene eller -tjenesterne. Gebyrer vil navnlig kunne opkræves i tilfælde, der omfatter meget store mængder data, der ofte opdateres. Gebyrerne skal fastsættes således, at de i det væsentlige dækker omkostningerne ved levering af de pågældende geodatsæt eller -tjenester. Bestemmelsen giver således offentlige myndigheder hjemmel til at fastsætte gebyrer for anvendelsen af deres visningstjenester. Gebyrer skal efter forslaget stk. 3 kunne betales via e-handelstjenester.

Til stk. 2

Offentlige myndigheder, som leverer de øvrige tjenester, som er nævnt i § 4, stk. 1, kan opkræve gebyrer for brugen. Bestemmelsen giver således hjemmel til at fastsætte gebyrer for anvendelsen af disse tjenester. Gebyrerne skal fastsættes således, at de i det væsentlige dækker omkostningerne ved levering af de pågældende geodatsæt eller -tjenester.

Til stk. 3

For visse tjenester gælder, at gebyrer skal kunne betales via e-handelstjenester. Dette gælder efter Inspire-direktivets artikel 14, stk. 4, for visningstjenester, downloadtjenester og tjenester, som gør det muligt at aktivere geodatatjenester, som er nævnt henholdsvis i forslaget § 5, stk. 2, 3 og 5. Direktivet giver endvidere mulighed for, at disse tjenester kan være omfattet af ansvarsfraskrivelse, kliklicens eller om nødvendigt licens. Ved kliklicens forstås, at der betales licens i forbindelse med, at det pågældende billede vises eller downloades. Bestemmelsen giver således offentlige myndigheder hjemmel til at fastsætte sådanne bestemmelser for levering af tjenester af de nævnte arter.

Til § 9

Forslaget gennemfører Inspire-direktivets artikel 17 om, at geodatasæt og -tjenester gensidigt skal stilles til rådighed for andre offentlige myndigheder og for andre landes offentlige myndigheder. Geodatasæt og -tjenester skal endvidere stilles til rådighed for EU's institutioner eller organer, og kan også stilles til rådighed for organer, som er oprettet ved internationale aftaler, som EU og EU-medlemslandene er part i.

Til stk. 1

Efter Inspire-direktivets artikel 17, stk. 1, skal hvert medlemsland vedtage foranstaltninger, der gør det muligt for dets offentlige myndigheder at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for

hinanden. Disse foranstaltninger skal sætte myndighederne i stand til at få adgang til geodatasæt og -tjenester og at anvende og udveksle disse for at udføre offentlige opgaver, der kan få virkning for miljøet.

Bestemmelsen om, at geodatasæt og -tjenester gensidigt skal stilles til rådighed, omfatter offentlige myndigheder som nævnt i forslaget § 3, stk. 2, nr. 1 og 2. Bestemmelsen omfatter derimod ikke fysiske eller juridiske personer som nævnt i forslaget § 3, stk. 2, nr. 3 som det påhviler at varetager andre offentlige pligter eller opgaver eller at udføre offentlige tjenesteydelser i forbindelse med miljøet. Bestemmelsen omfatter således eksempelvis ikke offentlige forsyningsvirksomheder på affalds-, trafik-, energi-, spildevands- og vandforsyningsområdet, medmindre de også varetager offentlige forvaltningsopgaver.

Forslaget fastsætter, at offentlige myndigheder m.m. skal stille geodatasæt og tjenester til rådighed for hinanden for at udføre offentlige opgaver. Bestemmelsen, som alene omfatter danske offentlige myndigheder, er ikke som Inspire-direktivets begrænset til offentlige opgaver, der kan få virkning for miljøet, men kan også omfatte andre opgaver.

For at sikre, at det bliver muligt at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed, må der fastsættes de fornødne bestemmelser om vilkårene herfor. Sådanne gennemførelsesbestemmelser vil blive fastsat af Kommissionen efter Inspire-direktivets artikel 17, stk. 8. Endvidere kan miljøministeren fastsætte sådanne tekniske bestemmelser efter stk. 7. Miljøministeren vil således om nødvendigt kunne inkorporere de gennemførelsesbestemmelser, som Kommissionen fastsætter, samt fastsætte bestemmelser, som forholdene i Danmark tilsiger som følge af, at bestemmelsen ikke er begrænset til miljøområdet.

Til stk. 2

Efter Inspire-direktivet artikel 17, stk. 4, skal ordningen for gensidig tilrådighedsstillelse af geodatasæt og -tjenester også være åben for EU-institutioner eller EU-organer og for andre EU-medlemslandes offentlige myndigheder med henblik på udførelse af offentlige opgaver, der kan få virkninger for miljøet. Bestemmelsen omfatter ikke offentlige myndigheder som nævnt i forslaget § 3, stk. 2, nr. 3

Til stk. 3

Inspire-direktivets artikel 17, stk. 3, giver mulighed for, at offentlige myndigheder, som stiller geodatasæt og -tjenester til rådighed for andre, kan udstede licens og opkræve gebyrer fra de offentlige myndigheder, herunder offentlige myndigheder i andre EU-medlemslande eller EU-institutioner, som anvender deres

geodatasæt eller -tjenester. Forslaget gennemfører denne bestemmelse.

Efter forslaget vil offentlige myndigheder have hjemmel til at udstede licens til og opkræve gebyr af andre offentlige myndigheder m.v., som anvender deres geodatasæt eller -tjenester. Af Inspire-direktivets artikel 17, stk. 3, 2. pkt., følger, at ethvert gebyr og enhver licens skal være i fuld overensstemmelse med det generelle mål at fremme udvekslingen af geodatasæt og -tjenester mellem offentlige myndigheder. Når der opkræves gebyr, skal dette begrænses til, hvad der er nødvendigt for at sikre den nødvendige kvalitet og levering af geodatasæt og -tjenester samt en rimelig forrentning af investeringen, idet der i givet fald tages hensyn til kravene om selvfinansiering for de offentlige myndigheder, der leverer geodatasæt og -tjenester.

Bestemmelsen om, at der ikke kan opkræves gebyrer for geodatasæt og -tjenester, som stilles til rådighed for EU's institutioner eller organer til opfyldelse af rapporteringsforpligtelser i medfør af EU-bestemmelser vedrørende miljø, gennemfører Inspire-direktivets artikel 17, stk. 3, sidste pkt.

Til stk. 4

Organer, der er oprettet ved internationale aftaler, som EU og EU-medlemslandene er part i, kan efter Inspire-direktivets artikel 17, stk. 5, også deltage i ordningerne for gensidig tilrådighedsstillelse af geodatasæt og -tjenester med henblik på opgaver, der kan få virkninger for miljøet. Forslaget gennemfører denne bestemmelse. Det er en betingelse for, at geodatasæt og -tjenester kan stilles til rådighed efter forslaget, at dette sker på et gensidigt og ligeligt grundlag. Afgørelse om, hvorvidt denne betingelse er opfyldt, træffes af miljøministeren efter stk. 8.

Bestemmelsen i stk. 3 om, at de offentlige myndigheder, der stiller geodatasæt og -tjenester til rådighed, kan udstede licens og opkræve gebyr, gælder også i de tilfælde, som stk. 4 omfatter.

Til stk. 5

Inspire-direktivets artikel 17, stk. 6, giver mulighed for, at krav efter national lovgivning for anvendelse af geodatasæt og -tjenester kan opretholdes, når geodatasæt og -tjenester stilles til rådighed for EU-institutioner eller organer, andre EU-medlemslandes offentlige myndigheder eller organer, der er oprettet ved internationale aftaler. Forslaget gennemfører denne bestemmelse. Afgørelser om fastsættelse af krav efter dansk lovgivning træffes af miljøministeren efter stk. 8.

Til stk. 6

Forslaget gennemfører Inspire-direktivets artikel 17, stk. 7, om, at gensidig tilrådighedsstillelse af geodatasæt og -tjenester kan begrænses, såfremt dette vil bringe retssagers behandling ved domstolene, den offentlige sikkerhed, det nationale forsvar eller internationale forbindelser i fare. Miljøministeren træffer afgørelser herom efter stk. 8.

Til stk. 7

Efter Inspire-direktivets artikel 17, stk. 8, skal EU-medlemslandene give EU's institutioner og organer adgang til geodatasæt og -tjenester på harmoniserede vilkår. Bestemmelser herom vil blive fastsat af Kommissionen.

Forslaget giver mulighed for at gennemføre de bestemmelser, som Kommissionen fastsætter, hvis disse ikke er umiddelbart bindende i Danmark. Hertil kommer, at lovforslaget som nævnt i bemærkningerne til stk. 1 i modsætning til Inspire-direktivet ikke er begrænset til miljøområdet, og miljøministeren bør derfor også have beføjelse at fastsætte bestemmelser af teknisk art, der er nødvendige for at gennemføre den gensidige tilrådighedsstillelse af geodatasæt og tjenester efter stk. 1.

De bestemmelser, som fastsættes efter bestemmelsen, skal i overensstemmelse med Inspire-direktivets artikel 17, stk. 2, udelukke enhver restriktion, der vil kunne skabe praktiske hindringer for gensidig tilrådighedsstillelse af geodatasæt og -tjenester.

Til stk. 8

Afgørelser om, hvorvidt bestemmelserne om gensidig tilrådighedsstillelse af geodatasæt og -tjenester er opfyldt, træffes af miljøministeren. Forpligtelsen for danske offentlige myndigheder m.m. til at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for hinanden følger direkte af stk. 1, og miljøministeren vil derfor ikke skulle træffe afgørelser herom. Derimod vil miljøministeren skulle træffe afgørelse om at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed i de tilfælde, som er nævnt i stk. 2 og 4.

Til § 10

Når stedbestede oplysninger anvendes ved digital forvaltning, er det af afgørende betydning, at alle oplysningerne kan sammenstilles. Oplysningerne skal derfor være stedbestedt i forhold til samme reference eller i forhold til referencer, der kan sammenstilles.

For at sikre, at de stedbestede oplysninger, som anvendes af den offentlige forvaltning i Danmark, kan udveksles uhindret mellem myndighederne, bør det fastsættes, hvilke samlinger af geodata en

myndighed kan vælge imellem, når den skal anvende stedbemte oplysninger, som skal kunne udveksles med andre myndigheder. Det foreslås derfor, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte, hvilke samlinger af data der rummer en direkte eller indirekte henvisning til et bestemt sted eller et geografisk område - d. v. s. hvilke geodatasæt - der bør anvendes af den offentlige forvaltning som fælles grundlag for digital forvaltning. Bestemmelsen hindrer ikke, at offentlige myndigheder anvender andre geodatasæt.

Bestemmelsen er ikke begrænset til de samlinger af geodata, som forslaget i øvrigt omfatter. Bestemmelsen vil således kunne anvendes for andre geodatasæt, som indeholder andre temaer end dem, der efter bestemmelser fastsat i medfør af forslagets § 2, stk. 2, fører til, at de er omfattet af loven.

Ved udvælgelsen af datasamlinger, som kan anvendes af den offentlige forvaltning som fælles grundlag for digital forvaltning, skal det tillægges vægt, at datasamlingen allerede er almindeligt anvendt af den offentlige forvaltning, at datasamlingen er standardiseret, ajourført og enkel at sammenstille med andre datasamlinger. Det vil ikke være af afgørende betydning, hvilken myndighed der har tilvejebragt datasamlingen.

Til § 11

Efter Inspire-direktivets artikel 19, stk. 2, skal hver medlemsstat udpege et kontaktpunkt, som er ansvarlig for kontakten med Kommissionen i forbindelse med direktivet. Miljøministeriet, Kort- og Matrikelstyrelsen, er udpeget som Danmarks kontaktpunkt. Efter direktivet skal dette kontaktpunkt støttes af en samordningsstruktur under hensyn til fordelingen af beføjelser og opgaver internt i medlemslandene. Det foreslås derfor, at miljøministeren bemyndiges til at nedsætte et sådant samordningsudvalg.

Samordningsudvalget kan endvidere varetage opgaverne efter Inspire-direktivets artikel 18, stk. 2. Efter denne bestemmelse skal der udpeges strukturer og mekanismer til samordning af bidragene fra alle, der har en interesse i infrastrukturen for geografisk information.

Til § 12

Det er hensigtsmæssigt, at miljøministerens beføjelser efter denne lov kan delegeres til en styrelse eller tilsvarende institution under ministeriet, og at der kan fastsættes regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til delegationen.

Efter Inspire-direktivets, artikel 19, stk. 2, skal hvert medlemsland udpege et kontaktpunkt som ansvarlig for kontakten med

Kommissionen i forbindelse med direktivet. Miljøministeriet, Kort- og Matrikelstyrelsen, er udpeget som Danmarks kontaktpunkt. Miljøministerens beføjelser efter dette forslag tænkes også delegeret til styrelsen.

Til § 13

Forslaget gennemfører Inspire-direktivets artikel 21.

Til stk. 1

Efter Inspiredirektivets artikel 21 skal EU-medlemslandene overvåge gennemførelsen og anvendelse af infrastrukturen for geografisk information. Endvidere skal medlemslandene senest den 15. maj 2010 og derefter hver tredje år tilsende Kommissionen en rapport om gennemførelsen og anvendelse af deres infrastrukturer for geografisk information. Disse rapporter skal efter direktivets artikel 21, stk. 2, indeholde beskrivelser af:

- a) hvordan samordningen mellem leverandører og brugere af geodatasæt og -tjenester samt formidlende organer varetages, af forholdet til tredjeparter og organiseringen af kvalitetssikringen,
- b) hvordan offentlige myndigheder m.m. og tredjeparter bidrager til at få infrastrukturen for geografisk information til at fungere og til at samordne den,
- c) oplysninger om brugen af infrastrukturen for geografisk information,
- d) aftalerne mellem offentlige myndigheder om at stille data til rådighed for hinanden og
- e) omkostninger og udbytte ved gennemførelse af Inspire-direktivet.

Til stk. 2

Det foreslås, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte bestemmelser om, at de berørte myndigheder m.m. skal give de oplysninger, som er nødvendige for at udarbejde rapporterne om overvågningen af gennemførelsen og anvendelsen af infrastrukturen for geografisk information.

Til § 14

Efter Inspire-direktivets artikel 24, stk. 1, skal EU-medlemslandene sætte de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, i kraft senest den 15. maj 2009. Det foreslås derfor, at loven træder i kraft den 15. maj 2009.

Til § 15

Til nr. 1

En betydelig del af de geodatasæt, som er omfattet af Inspire-direktivets bilag I og II, er tilvejebragt af og vedligeholdes af Kort- og Matrikelstyrelsen. Endvidere er styrelsens geodatasæt grundlag for næsten alle de geodatasæt, som er nævnt i direktivets bilag III. Hertil kommer, at styrelsen allerede efter § 3 i lov om Kort- og Matrikelstyrelsen varetager koordinationen af offentlig opmåling og kortlægning og af anden offentlig registrering af stedbestede oplysninger i Danmark. På denne baggrund bør Kort- og Matrikelstyrelsen også forestå infrastrukturen for geografisk information i Danmark.

Efter Inspire-direktivets artikel 19, stk. 2, skal hvert medlemsland udpege et kontaktpunkt, som er ansvarlig for kontakten med kommissionen i forbindelse med direktivet. Miljøministeriet, Kort- og Matrikelstyrelsen, er udpeget som Danmarks kontaktpunkt. Endvidere tænkes en del af miljøministerens beføjelser efter forslaget til lov om infrastruktur for geografisk information delegeret til styrelsen efter forslaget § 10.

Til § 16

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

**Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF
af 14. marts 2007
om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i
Det Europæiske Fællesskab (Inspire)**